Prima instanță: Judecătoria Chişinău (sediul Centru), judecător Eduard Galuşceac

Dosarul nr. 2a-4636/23
(2-22140498-02-2a-15122023)

D E C I Z I E

1 aprilie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Ala Malîi și Roman Pascari

Grefier Pîrvu Mihaela

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de Stomatov Serghei și Trifaniuc Evghenii,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L. împotriva lui Stamatov Serghei, Trifaniuc Evghenii și Basiul Igor cu privire la încasarea datoriei şi compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2023, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L. împotriva lui Stamatov Serghei, Trifaniuc Evghenii și Basiul Igor cu privire la încasarea datoriei şi compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Poziția părților:

1. O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Stamatov Serghei, Trifaniuc Evghenii și Basiul Igor cu privire la încasarea datoriei şi compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acesteia a indicat că la 15 mai 2018, în calitate de locator, a încheiat cu pârâtul Stamatov Serghei, în calitate de locatar, contractul de leasing **********, în baza căruia a transmis în posesie şi folosinţă temporară acestuia din urmă, cu dreptul de împroprietărire în condiţiile contractului, automobilul de model Chrysler 300C UNIVERSAL, număr de înmatriculare: *****, vin code *****, capacitatea motorului: 3518 cm3, anul producţiei 2006, culoarea argintiu, tipul combustibilului benzina - GPL, în valoare de 6370 euro.
3. Totodată a indicat că potrivit contractului, pârâtul şi-a asumat obligaţia de a achita plăţile de leasing conform graficului stabilit în sumă totală de 12 897,67 euro, câte 263,40 euro lunar (263.07 euro în ultima lună), cu scadența finală la 16 mai 2022.

4. De asemenea, a menționat că, întrucât pârâtul a încălcat obligația contractuală asumată privind plata ratelor de leasing, acesta a fost somat la 1 martie 2022 pentru stingerea restanțelor formate, somația respectivă nefiind ridicată de la oficiul poștal de către pârât din motive necunoscute reclamantei, care nu a fost notificată vreodată de către pârât despre schimbarea adresei, în condițiile art. 860 Cod civil.
5. A mai indicat că la adresele fidejusorilor, au fost expediate pretenții, astfel, Basiul Igor a recepționat somația la 22 februarie 2022, iar Trifaniuc Evghenii nu a ridicat-o de la oficiul poștal din motive necunoscute reclamantei, aceasta nefiind notificată despre schimbarea adresei de către pârât, în ordinea stabilită de art. 860 Cod civil.
6. Astfel, la data înaintării prezentei acțiuni, pârâtul a înregistrat față de reclamantă o restanță totală în sumă de 38.092,65 euro, inclusiv 6.267,70 euro pentru fondul leasingului, 3.063,87 euro dobânda neachitată, 805,92 euro comisionul și 27.955,16 euro penalitatea.
7. Suplimentar, a menționat că a fost îndreptățită, în temeiul dispozițiilor legale și ale art. 901 alin. (1) lit. a) Cod civil, să pretindă încasarea silită din contul pârâtului a restanței în sumă de 21.319,55 euro**,** inclusiv 6.267,70 euro pentru fondul leasingului, 3.063,87 euro dobânda neachitată, 805,92 euro comisionul și 11.182,06 euro penalitatea, stabilită de reclamantă într-un cuantum inferior celui contractual, reieșind din raportul real cu prejudiciul efectiv cauzat acesteia ca urmare a neexecutării obligațiilor de către pârât.
8. Totodată, a arătat că neexecutarea obligațiilor contractuale de către pârât a determinat necesitatea onorării, de către reclamantă, a obligațiilor asumate față de propriii creditori, activitatea acesteia presupunând contractarea de împrumuturi și credite, iar din cauza inacțiunii pârâtului de a identifica resursele necesare executării obligațiilor sale, reclamanta a fost lipsită de posibilitatea utilizării mijloacelor bănești datorate în activitatea curentă și de obținerea veniturilor aferente.
9. De asemenea, a suportat cheltuieli suplimentare pentru antrenarea personalului în etapa de soluționare extrajudiciară a litigiului, în încercarea de a preveni declanșarea litigiului judiciar, cuantumul acestora fiind apreciat ca rezonabil și proporțional, inclusiv în raport cu refuzul pârâtului de a soluționa amiabil litigiul.
10. În consecință, reclamanta O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L. a solicitat încasarea, în mod solidar, din contul pârâților Stamatov Serghei, Trifaniuc Evgheni și Basiul Igor, în beneficiul său, a sumei de 21.319,55 euro, precum și compensarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză.
11. Potrivit referinței prezentate de reprezentatul pârâtului Trifaniuc Evghenii, avocatul Barbăscumpă Dumitru, pretențiile reclamantei formulate în cererea de chemare în judecată sânt neîntemeiate și urmează a fi respinse.
12. În acest sens, a menționat că în contractul de leasing financiar *****se regăsesc clauze abuzive, care sânt lovite de nulitate absolută, iar nulitatea absolută poate fi aplicată de instanța de judecată nu doar urmare a depunerii de către pârât a unei acțiuni reconvenționale în această privință, dar și prin respingerea acțiunii fără a pronunța și nulitatea clauzei contractuale abuzive în dispozitivul hotărârii.
13. Respectiv, O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L. a impus debitorului un contract preformulat, nenegociabil, iar debitorul Stamatov Serghei, în calitatea sa de consumator, dar și fidejusorii, au fost lipsiți de posibilitatea reală de a înțelege la data semnării contractelor de amploarea și de componența riscului la care s-au expus, care sunt factorii ce vor influența leasingul financiar, ce costuri, comisioane ar putea să le fie puse în

sarcină într-o asemenea manieră, încât să poată refuza contractul. Astfel, reclamanta, profitând de poziția sa dominantă, a impus spre plată debitorului, dar și fidejusorilor în mod solidar, plăți neîntemeiate, care urmează a fi apreciate critic de către instanța de judecată.

14. Cu referire la penalitatea contractuală în mărime de 0,5%, calculată în temeiul pct. 10.5. din contractul de leasing financiar **********, a menționat că conform art. 719 lit. f) Cod civil, în cadrul condițiilor contractuale standard, fără a prejudicia dispozițiile care exclud posibilitatea derogării de la dispozițiile legale în defavoarea consumatorului, este nulă clauza prin care utilizatorului i se promite plata unei penalități dacă obligația nu este executată sau este executată cu întârziere, dacă întârzie plata sau dacă partenerul lui de contract reziliază contractul.
15. Astfel, a dedus evident caracterul abuziv al tuturor clauzelor contractuale care acordă dreptul reclamantului de a calcula penalitate conform contractului de leasing financiar nr. 1802000314 din 15 mai 2018, prin urmare acestea urmând a fi anulate de către instanța de judecată.
16. Cu referire la comisionul prevăzut la pct. 3.5. din contractul de leasing ca unul de gestiune lunar în mărime de 0,8% de la soldul leasingului, dar și la comisionul unic de debursare de la suma inițială a leasingului în mărime de 4%, a indicat că comisionul trebuie să se afle într-o limită rezonabilă și să nu fie unul abuziv în raport cu debitorul-consumator.
17. A considerat că la înaintarea unei astfel de cerințe, reclamantul urma să prezente măsurile întreprinse în sensul pct. 8 (13) din contract, ce presupun administrarea și monitorizarea leasingului, confirmarea acestora prin probe pertinente și concludente și care ar justifica necesitatea încasării acestei sume de la debitor, cu atât mai mult că este o sumă lunară considerabilă și nu poate fi ignorată. Plus la aceasta, activitatea entității este orientată spre obținerea de venituri și respectiv aplicarea unui comision pentru însăși organizarea mecanismului de creditare, în mod evident, este în defavoarea consumatorului, creând din start un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, prin punerea în seama consumatorului a unei sarcini de plată disproporționată cu cea a comerciantului.
18. Reieșind din cele expuse supra, clauzele contractuale cu privire la penalitate și comision sânt abuzive, respectiv lovite de nulitate absolută, iar pretențiile O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L. cu referire la aceste sume urmează a fi respinse ca fiind neîntemeiate.

Poziția instanței de fond:

19. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2023 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L. împotriva lui Stamatov Serghei, Trifaniuc Evghenii și Basiul Igor cu privire la încasarea datoriei şi compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat în mod solidar de la Stamatov Serghei, Trifaniuc Evghenii și Basiul Igor în beneficiul O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L. suma de 6267,70 (șase mii două sute șaizeci și șapte, 70) euro cu titlu fondul leasingului și suma de 3063,87 (trei mii șaizeci și trei, 87) euro cu titlu de dobânda, echivalent în lei moldovenești conform cursului valutar a Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești, suma de 5310,32 (cinci mii trei sute

zece, 32) lei cu titlu de recompensa taxei de stat și suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică acordată. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

20. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale de către pârâți, prin neachitarea ratelor de leasing și a conchis temeinicia pretențiilor privind încasării din contul pârâților Stamatov Serghei, Trifaniuc și Basiul Igor a sumei de 6267,70 euro cu titlu fondul leasingului și sumei de 3063,87 euro cu titlu de dobânda.
21. Referitor la pretențiile privind încasarea sumei de 805,92 euro cu titlu de comision și sumei de 11182,06 euro cu titlu de penalitate, a reținut că contractul din speță este unul pre-formulat, de adeziune, din timp redactat şi pregătit pentru o multitudine de clienţi, fără să se fi dat consumatorului posibilitatea de a modifica sau înlătura vreuna dintre clauze, iar eventualele diferenţe dintre ele nu se datorează negocierii cu clienţii, ci particularităţilor fiecărui client în parte.
22. Prin urmare, clauzele contractuale privind stabilirea mărimii penalității și a comisionului nu au fost negociate, contractul fiind redactat de reclamant unilateral potrivit unor clauze contractuale standard, fără să se fi dat pârâtului consumator posibilitatea de a rediscuta conținutul acestor clauze. De asemenea, aceste clauze au fost de natură să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor, iar dezechilibrul creat a fost în detrimentul consumatorului, nefiind respectată cerinţa bunei credinţe.
23. Astfel, instanța de judecată a reținut că cuantumul total al comisionului și penalității calculate și înaintate spre plată în sumă totală de 11987,98 euro este nejustificat, din care considerente cuantumul acestora urmează a fi redus la o mărime rezonabilă, la sumă de 2277,43 euro -penalitate și suma de 1538,24 euro - comision, sume deja achitată de către pârât, iar cerințele cu privire la încasarea comisionului și penalității în partea ce excedă suma deja achitată de pârât urmează a fi respinse.

Solicitarea apelantului:

24. Nefiind de acord cu hotărârea, Stomatov Serghei și Trifaniuc Evghenii, reprezentați de avocatul Barbăscumpă Dumitru, au declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea/modificarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea cuantumului sumei încasate și taxei de stat până la suma de 5515,9 euro și, respectiv, celei proporționale sumei încasate.

Argumentele părților:

25. În motivarea apelului Stomatov Serghei și Trifaniuc Evghenii, reprezentați de avocatul Barbăscumpă Dumitru, au indicat că circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le-a considerat constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente, că concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, precum și că normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.
26. Astfel, au subliniat că, deși prima instanță a căzut de acord cu opinia lor privind caracterul abuziv al penalității și comisionului, declarând nule clauzele respective, a aplicat efectele nulității selectiv, doar cu privire la sumele solicitate spre încasare cu

acest titlu, omițând să aplice efectul nulității absolute asupra sumelor achitate efectiv cu titlu de penalitate în mărime de 2277,43 euro și cu titlu de comision în sumă de 1538,24 euro.

27. Or, potrivit art. 219 Cod civil, actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va mai produce efecte pentru viitor. Fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației.
28. Totodată, au indicat că conform înțelegerii între părți, plățile nu au fost efectuate efectiv la contul O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L., ci la contul de card a lui Naboca Oleg, angajat al intimatei, care, la rândul său, urma să-i depună la contul creditorului. Totuși, nu toate sumele au fost îndreptate creditorului, și anume suma de 2900 euro, iar nerecunoașterea acesteia reprezintă o acțiune de rea-credință din partea intimatului.
29. În ședința instanței de apel, reprezentantul Stomatov Serghei și Trifaniuc Evghenii, avocatul Barbăscumpă Dumitru, a susținut apelul din motivele de fapt și de drept invocate și a solicitat admiterea apelului în sensul formulat.
30. Reprezentantul intimatului O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L., în ședința instanței de apel, citat legal despre locul, data și ora acesteia nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive în argumentarea absenței sale. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.
31. În ședința instanței de apel Basiul Igor, fiind legal citat despre locul, data și ora acesteia, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive în argumentarea absenței sale. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.

Aprecierea instanței de apel:

32. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept întemeiat și care urmează a fi admis, cu modificarea hotărârii primei instanțe, din următoarele motive.
33. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *"instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".*
34. Potrivit art. 385 lit. b) Cod de procedură civilă "*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe".*

35. În baza art.386 alin.(1) lit. d) Cod de procedură civilă *„hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat”.*
36. Potrivit art. 387 lit. c) Cod de procedură civilă *” se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească a interpretat eronat legea”.*
37. Conform dispozițiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă ”*instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.*
38. Așadar, probatoriul administrat în speță atestă că la 15 mai 2018 O.C.N. „DIRECT LEASING” S.R.L., în calitate de cumpărător/locator, și Stamatov Serghei, în calitate de locatar, au încheiat Contractul de leasing financiar (Leasback) **********.
39. Potrivit pct. 2.1 al Contractului menționat, locatorul s-a obligat să transmită, contra plată, în posesiune și folosință temporară locatarului următorul bun: autovehiculul marca Chrysler, model 300C, tip caroserie Universal, vin code *****valoarea 6370 euro.
40. La rândul său, locatarul, la pct.pct. 7.1 și 7.2 din Contractul indicat, s-a obligat să achite valoarea bunului și alte plăți prevăzute în contract, inclusiv dobânda de leasing, în rate de leasing conform graficului de achitare stabilit de părți prin Anexa nr. 3, la contul de decontare al locatorului indicat î contract sau la alt cont pe care ultimul îl va comunica.
41. Potrivit graficului de achitare Stamatov Serghei s-a obligat să achite O.C.N. „DIRECT LEASING” S.R.L. în 48 rate lunare a câte 263,4 euro: valoarea de leasing – 6370 euro, dobânda de leasing – 3826,79 euro și comision – 2700 euro, în total 12 897,67 euro.
42. Totodată, la pct. 10.5 din Contract, părțile au prevăzut că, în caz de nerespectare de către locatar a obligației de plată în termen și în totalitate a ratei de leasing lunare, taxei percepute în fondul rutier, taxei pentru revizia tehnică, precum și a plăților de asigurare obligatorie și facultativă a bunului, acesta va plăti locatorului o penalitate de 0,5 %, dar nu mai puțin de 3 euro pentru fiecare zi de întârziere, aplicată la suma neachitată la timp.
43. În vederea garantării executării față de creditor a obligațiilor asumate de către Stamatov Serghei în baza contractului de leasing *****din 15 mai 2018, la aceiași dată, O.C.N. „DIRECT LEASING” S.R.L. a semnat două contracte de fidejusiune: ********** F1 cu Trifaniuc Evghenii și *****F2 cu Basiul Igor. Limitele fidejusiunii constituie capitalul împrumutului rezultat din contractul de leasing, care constituie 6370 euro, inclusiv dobânda, penalitatea, comisioane și posibile costuri aferente împrumutului stabilite în contractul de leasing.
44. În temeiul procesului verbal de predare-primire O.C.N. „DIRECT LEASING” S.R.L. a transmis locatarului Stamatov Serghei, în posesie și folosință temporară, bunul, iar ultimul, a achitat locatorului suma de 4 817,78 euro, din care suma de 102,3 euro a fost îndreptată spre achitarea corpului leasingului, suma de 645,01 euro – spre achitarea dobânzii, suma de 2277,43 euro – spre achitarea penalității și suma de 1538,24 euro – spre achitarea comisionului.
45. Bazându-se pe faptul că Stamatov Serghei, dar și fidejusorii Trifaniuc Evghenii și Basiul Igor, nu au executat corespunzător obligația de plată a ratelor de leasing, O.C.N. „DIRECT LEASING” S.R.L. a solicitat încasarea, în mod solidar, de la aceștia a sumei de 21 319,55 euro, formată din suma de 6267,70 euro - corpul leasingului, suma de

3063,87 euro - dobânda neachitată, suma de 805,92 euro - comision și suma de 11 182,06 euro - penalitate redusă la prejudiciul cauzat efectiv ca urmare a neexecutării.

46. Fiind investită cu examinarea acțiunii O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L., prima instanță a admis-a parțial, încasând în mod solidar de la Stamatov Serghei, Trifaniuc Evghenii și Basiul Igor în beneficiul O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L. suma de 6267,70 euro cu titlu fondul leasingului și suma de 3063,87 euro cu titlu de dobânda, respingând încasarea sumei de 805,92 euro cu titlu de comision și sumei de 11 182,06 euro cu titlu de penalitate redusă.
47. Prin cererea de apel formulată de Stomatov Serghei și Trifaniuc Evghenii se distinge dezacordul cu soluția adoptată de instanţa de fond în partea cuantumului sumelor încasate cu titlu de corp al leasingului și cu titlu de dobândă, fapt ce constituie temei de verificare a legalității și temeiniciei hotărârii atacate doar în limitele respective.
48. Așadar, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că instanța de fond, la pronunțarea hotărârii, deși a determinat corect raportul juridic dedus judecății, a aplicat eronat norma de drept material privind efectele juridice ale nulității absolute a clauzelor contractuale referitoare la comision și penalitate, întrucât nu a valorificat efectul restitutoriu al nulității asupra sumelor achitate efectiv de debitor**,** situație ce impune modificarea actului judecătoresc contestat.
49. Astfel, conform art. 217 alin.(2) Cod civil, în vigoare la data stingerii situației juridice *" Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părţi a actului lovit de nulitate."*
50. Potrivit art. 219 alin.(1) și (2) Cod civil în vigoare la data stingerii situației juridice *" Actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conţinutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor. Fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilităţii de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestaţiei".*
51. Totodată, art. 4 alin (1) al Legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256/09.12.2011, în vigoare la data stingerii situației juridice, prevede că *" se interzice comercianţilor să includă clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Orice clauză abuzivă introdusă în astfel de contracte este considerată nulă din momentul încheierii lor".*
52. Colegiul civil reține că regimul nulității absolute consacră efectul retroactiv al nulității, ceea ce înseamnă că o clauză abuzivă „*nu produce efecte*" încă de la momentul încheierii contractului, iar prestațiile efectuate în baza acesteia constituie prestații fără temei juridic valabil, susceptibile de restituire/compensare.
53. În speță, din actele dosarului se constată că debitorul Stamatov Serghei a achitat în total 4 817,78 euro, din care creditorul O.C.N. „DIRECT LEASING" S.R.L. a imputat 2 277,43 euro la penalitate și 1 538,24 euro la comision (în total 3 815,67 euro), sume achitate efectiv în temeiul clauzelor contractuale constatate ca fiind nule. Menținerea acestor sume în patrimoniul creditorului, concomitent cu încasarea în continuare a întregului cuantum al fondului leasingului și dobânzii, ar echivala cu conservarea unor efecte juridice ale clauzelor nule, contrar art. 219 Cod civil.

54. Prin urmare, odată ce a stabilit nulitatea absolută a clauzelor privind comisionul și penalitatea, la stabilirea cuantumului creanței exigibile în cadrul prezentei acțiuni de încasare a datoriei, instanța urma să țină cont că sumele achitate în baza clauzelor nule nu pot fi reținute cu această destinație și urmează a fi restituite ori compensate, inclusiv prin deducerea lor din cuantumul obligației pecuniare rămase datorate în temeiul clauzelor valabile ale contractului.
55. În acest context, Colegiul reține că prima instanță, deși a respins pretențiile privind încasarea comisionului și penalității, a omis să aplice efectul restitutoriu asupra sumelor deja achitate cu acest titlu (3 815,67 euro), ceea ce a condus la stabilirea unui cuantum vădit majorat al datoriei recuperabile cu titlu de corp al leasingului și dobândă.
56. Astfel, suma încasată cu titlu de fond al leasingului în mărime de 6 267,70 euro urmează a fi diminuată cu 2277,43 euro imputate la penalitate și dobânda în mărime de 3 063,87 euro – cu 1538,24 euro imputate la comision, rezultând sumele de 3990,27 euro și, respectiv, de 1525,63 euro, care reprezintă cuantumul datoriei ce poate fi pusă în sarcina debitorului și a fidejusorilor în cadrul prezentei cauze.
57. Totodată, întrucât taxa de stat urmează a fi compensată proporțional părții admise din acțiune, iar prin prezenta modificare cuantumul creanței admise se reduce, se impune și modificarea corespunzătoare a sumei acordate cu titlu de recompensă a taxei de stat, care urmează a fi încasată în mărime de 3 195,67 lei, în loc de 5 310,32 lei.
58. În acelaşi timp, Colegiul nu poate reține poziția apelanților potrivit căreia suma datoriei urmează a fi diminuată și cu sumele pretins achitate lui Naboca Oleg, întrucât din materialele dosarului nu rezultă că această persoană ar fi avut calitatea de angajat al O.C.N. „DIRECT LEASING” S.R.L. sau ar fi fost împuternicită, în temeiul legii ori al contractului, să recepționeze plăți în numele creditorului.
59. Prin urmare, argumentul apelanților referitor la diminuarea datoriei cu suma pretins achitată lui Naboca Oleg este neîntemeiat și urmează a fi respins. Or, în lipsa unui mandat, a unei împuterniciri exprese sau a unei conduite din care să rezulte acceptarea unei asemenea modalități de plată de către intimată, plățile pretins efectuate către o terță persoană nu produc efect liberatoriu față de creditor și nu pot fi imputate acestuia
60. În consecință, Colegiul civil, ajunge la concluzia de a admite apelului declarat de Stomatov Serghei și Trifaniuc Evghenii, de a modifica hotărârea instanței de fond în partea cuantumului sumelor încasate cu titlu de fond a leasingului, dobândă și taxă de stat, micșorându-le respectiv până la suma de 3990,27 euro, de 1525,63 euro și de 3195, 67 lei, în rest, hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2023, urmând a fi menținută.
61. În conformitate cu art. 385 lit.b), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de Stomatov Serghei și Trifaniuc Evghenii.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către O.C.N. „DIRECT LEASING” S.R.L. împotriva lui Stamatov Serghei, Trifaniuc Evghenii și Basiul Igor cu

privire la încasarea datoriei şi compensarea cheltuielilor de judecată, în partea cuantumului sumelor încasate cu titlu de fond a leasingului, dobândă și taxă de stat, micșorând cuantumul sumei încasate cu titlu de fond a leasingului până la suma de 3990(trei mii nouă sute nouăzeci),27 euro și sumei încasate cu titlu de dobândă până la suma de 1525(una mie cinci sute douăzeci și cinci),63 euro în monedă naţională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligaţiei, precum și sumei încasate cu titlu de taxă de stat până la suma de 3195(trei mii una sută nouăzeci și cinci), 67 lei, în rest hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2023 se menține.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Ala Malîi

Roman Pascari